

YAŞLANMAYI AŞMAK

Editör
Özgür Arun

phoenix

Bu kitabın yayın hakkı PHOENİX YAYINEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

YAŞLANMAYI AŞMAK

Editör: Özgür Arun

Yayına Hazırlayan: Fatma Gedikoğlu Üstün

Kapak Tasarımı ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak

©Phoenix Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

Nisan 2018, Ankara

ISBN No: 978-605-9801-77-5

Phoenix Yayınevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 11003

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@phoenixkitap.com

<http://www.phoenixyayinevi.com>

Baskı:

Tarcan Matbaacılık Yayın. San.

Sertifika No: 25744

İvedik köy mah. İvedik cad. No: 417/ A

Yenimahalle/ANKARA Tel: (0312) 384 34 35

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

YAŞLANMAYI AŞMAK

Editör
Özgür Arun

İçindekiler

Arayışlar: Türkiye'nin Yaşlanma Serüveni..... 7
Özgür Arun

1. Bölüm: Türkiye'nin Son 10 Yıldaki Performansı “Zenginleşmeden Yaşlanan Ülke”

Türkiye'de Yaşlanmak Bir *Armağan* ya da *Lanet*? 23
Özgür Arun

2. Bölüm:Yaşlanma Sürecinde Yoksulluğun Yeniden Üretimi “Bizi Bir Somun Ekmeğe Değiştiler!”

Karadeniz Kırsalında Yaşlı Kadın İstihdamı: Balık Üretim İşletmeleri
Vaka Analizi 55
Ayşe Gündüz Hoşgör ve Miki Suzuki Him

Daha İyi Bir Yarın?
Yaşlı Bakımda Ailelerin Karşılaştıkları Zorluklar ve İhtiyaçları..... 73
Jason K. Holdsworth

3. Bölüm: Yaşlanma Sürecinde Mikro-Makro İlişkiseliliği İmkansız Dönüşler, Sıkışıp Kalmışlar ve Araftakiler

Uluslararası Emekli Göçü Almanya’da Yaşayan Türk Emekli Göçmenler Örneğinde.....	91
<i>Türkan Yılmaz</i>	
Gelişimsel ve Travmatik Krizler Bağlamında Yaşlılık “Hasat Zamanı”	121
<i>Seda Bayraktar</i>	

4. Bölüm: Yaşlanma Sürecinde Teknoloji Yereldeki Eşitsizliklere Karşı Dijitalleşme Çözüm Olabilir mi?

Dijital Mecrada Eşitsizlik ve Kuşakları Anlamak: Quid Pro Quo?	137
<i>Çağrı Elmas</i>	
Yaşlılık: 21. Yüzyılın Türkiye’ye Sunduğu Armağan.....	169
<i>Özgür Arun</i>	
Yazarlar Hakkında	181

Yazarlar Hakkında

Ayşe Gündüz Hoşgör

Lisans ve yüksek lisans öğrenimini Ortadoğu Teknik Üniversitesi İstatistik Bölümü'nde tamamladı. Doktora çalışmalarına Kanada'da Western Ontario Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde devam etti ve 1996 yılında Sosyoloji alanında doktora-sını başarıyla tamamladı. 1997 yılından beri ODTÜ Sosyoloji Bölümü'nde öğretim üyesi olan Ayşe Gündüz Hoşgör, aynı üniversitede profesör unvanını aldı. Kendisinin toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kırsal yoksulluk, kadın ve çocuk emeği üzerine yayınlanmış birçok eseri bulunmaktadır.

Çağrı Elmas

2013 yılında Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Gerontoloji Bölümü'nde lisans eğitimini, 2017 yılında ise "Türkiye'de Dijital Eşitsizlik: Yaşlanma Sürecinde Eşitsizliğin Farklılaşan Deneyimleri" başlıklı teziyle Gerontoloji Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimini tamamladı. Halen Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Anabilim dalında araştırma görevlisi olarak çalışmalarına ve doktora eğitimine devam etmektedir.

Jason K. Holdsworth

1969 yılında ABD'nin Virjinya eyaletinde doğan Jason K. Holdsworth, James Madison Üniversitesi'nde öğrenim gördü. Mezun olduktan sonra Boston ve civarında çalıştı ve 1995 yılında Türkiye'ye taşındı. Eşiyle tanıştığı İstanbul'da değişik sektörlerde çalıştı ve Aile Danışmanlığı alanında yüksek lisans öğrenimini başarıyla tamamladı. 2008 yılında gerontoloji alanında eğitim almak için ailesiyle beraber Antalya'ya taşındı. Antalya'nın kırsal ve kentsel bölgelerinde aile yakınlarını etkileyen bakım yükü ve bakıcı sorunları üzerine kapsamlı bir alan çalışması gerçekleştirdi. 2013 yılının Mart ayında Dortmund Teknik Üniversitesi'nde Sosyal Gerontoloji odaklı teziyle, Eğitim, Psikoloji ve Sosyoloji Fakültesi'nde doktora eğitimini tamamlayan Holdsworth, Eylül 2013'den Aralık 2016'ya kadar Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2017 yılı Şubat ayında kuruluşundan itibaren Senex: Yaşlılık Çalışmalar Dergisi'nin Uluslararası Araştırmalar editörüdür. Yaşlı bakımı ile yaşlıların aile bakıcılarının üzerindeki yükü, çevresel gerontoloji ve yaşlılara yönelik danışmanlık hizmetleri konularında bilimsel ilgiyi sürdürmektedir.

Miki Suzuki Him

Lisans öğrenimini Tokyo Kadın Üniversitesi'nde tamamlayarak sosyal bilimler lisans derecesini Bölgesel Çalışmalar alanında aldı. Yüksek lisans çalışmalarına Edinburgh Üniversitesi'nde devam ederek, 1998 yılında yüksek lisansını Sosyal Antropoloji alanında "üstün başarı (*Distinction*)" ile elde etti. Doktora çalışmalarına ODTÜ'de devam eden Miki Suzuki Him, 2010 yılında Sosyoloji alanında doktorasını tamamladı. Hâlen Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapan Suzuki Him'in kadın emeği, üreme sağlığı ve kırsal dönüşümlerin toplumsal cinsiyet boyutu üzerine yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

Özgür Arun

1977 yılında Anadolu'da bir köyde doğmuş ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) yüksek öğrenimini tamamlamıştır. 2001 yılında ODTÜ'den mezun olduktan sonra Berlin'e yerleşmiş ve 2002 yılının sonuna kadar araştırmalarına burada devam etmiştir. Türkiye'ye döndükten sonra, 2004 ve 2011 yılları arasında ODTÜ Sosyoloji Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. 2011 yılında, Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü'nde tam zamanlı öğretim üyesi olarak araştırmalarına başlayan Arun, 2013 ile 2016 yılları arasında Gerontoloji Bölüm Başkanlığını yürütmüştür. 2014 yılında Akdeniz Üniversitesi "Bilim, Hizmet, Teşvik" ödülleri kapsamında, sosyal bilimler alanında ödül alan Arun, 2017 yılında ise *Association for Gerontology in Higher Education* (AGHE) tarafından yüksek öğrenimde etkileyici ve yenilikçi çalışmalar yapan ve üstün liderlik sergileyen bilim insanlarına verilen *Rising Star* ödülüne layık görülmüştür. Yüksek öğrenim, gençlik ve işsizlik, kırsal kalkınma, gelir ve refah, çocuk işgücü ve engellilik konularında araştırmalar gerçekleştiren Arun'un güncel çalışmaları ve yazıları, yaşlılık, kuşaklar arası ilişkiler, kültür, sınıf ve beğeniler üzerinedir. Arun, yaşlanma ve yaşlılık yazınında öncü konumda olan *The Gerontologist* dergisinin Türkiye'den seçilmiş ilk ve tek editörüdür.

Seda Bayraktar

2005 yılında Haliç Üniversitesi Psikoloji Bölümünü, 2008 yılında İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikososyal Onkoloji yüksek lisans programını ve 2011 yılında da İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı'nda doktorasını tamamlamıştır. 2017 yılında Uygulamalı Psikoloji alanında doçentlik ünvanı almaya hak kazanmıştır. Seda Bayraktar Haliç Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'nde 2005-2010 yılları arasında araştırma görevlisi, 2010-2011 yılları arasında öğretim görevlisi ve 2011-

2013 yılları arasında da yardımcı doçent olarak görev yapmıştır. Aralık 2013 tarihinden itibaren Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü Uygulamalı Psikoloji Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır. Çalışma konuları arasında psikolojik travma, adli psikoloji ve sağlık psikolojisi alanlarına ilişkin konular yer almaktadır.

Türkan Yılmaz

1970 yılında Çankırı Lisesinden mezun olduktan sonra yüksek öğrenim için Almanya'da gitti. Fachhochschule Krefeld' de Elektrotechnik-Informatik ve Bergische *Universität Wuppertal*' de Arbeitssicherheitstechnik bölümlerini okurken aynı zamanda çeşitli Alman Kurumlarında Türkiye kökenli göçmenlerin sosyal sorunları ile ilgilendi. Bu çalışmalar sırasında sosyolojinin ilgi alanı olduğunu keşfedip, Duisburg-Essen Üniversitesi Sosyoloji bölümüne başladı. Yüksek Lisansını tamamladıktan sonra aynı Üniversiteye bağlı Rhein-Ruhr Institut für Sozialforschung und Politikberatung Enstitüsünde "Göç ve Yaşlılık" konularında çalıştı. Bu çalışmalara paralel göçmenler için açılan kadın merkezleri, yatılı ve gündüzlü bakım evleri gibi hizmet merkezlerinde kurumsal danışmanlık hizmetlerinde bulundu. TU-Dortmund, Erziehungswissenschaft, Psychologie und Soziologie Fakültesine bağlı Soziale Gerontologie bölümünde başladığı doktorasını bitirdikten sonra aynı üniversitenin FfG- Forschungsgesellschaft für Gerontologie Enstitüsünde göreve başladı. 2013 yılında Türkiye'ye döndü ve günümüze kadar Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Gerontoloji Bölümü Öğretim üyesi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Politika ve Göç Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezinde başkan yardımcısı ve Artı Nefes Vakfı Kurucu Üyesi olarak çalışmalarına devam etmektedir.